

De herfst kondigt zich aan ...

Herinneringen aan de novembermaand. Zomaar een greep! 1918: Aftreden van de Duitse keizer, einde Keizerrijk! 1960: John F. Kennedy tot president van de Verenigde Staten gekozen. 1961: In Leiden wordt de tram opgeheven. In Liverpool de ontdekking van The Beatles door Brian Epstein. 1965: Groningen stopt met de Trolleybus. 1983: Biermagnaat Freddy Heineken ontvoerd. 1989: Val Berlijnse Muur einde DDR.(BL)

We gaon de nachtschuit weer in ...

November mag dan wel 'n haarefstmaand hiete, mor dikkels hè 'k in die weke 'n wintergevoel. De bôome laete de leste blaore vaalle. 't Is vroeg donker buite en 't weer is dikkels mistrôdstig. Gelukkig hè 'k gèen last van winterdepressies. 't Is netuurlijk nie aamel kommer en kwel. Lekker languit op de bank in 'n waareme kaomer met 'n goed boek, een leuke fillem op de tillevisie, of effe uitblaeze in de netuur kà je best ok vrolijk laete worre.

Meschie vraeg ie je aage wel is af hoe we aan de naam november zijn gekomme? Novem is een oud Letijns woord dà nege betekent. Nou ja zeg, november is toch d'n ellefde maond van 't jaer? Dan motte we effe trug naer de tijd van de Remaaine. In die tijd begon de kelender met de maond maert en was november de negende maond. Dà veraorde in 153 V.C. Toe hebbe de geleerdes d'n boel herzien en d'r twaolf maonde van gemaakt. Jannewaorie en febrewaorie zijn d'r op de kelender voorgeplakt en zôôdoende wier november d'n ellefde maond van 't jaer. Oorspronkelijk was november dus de negende maand omdat 't jaer pas in maert begon bij de Remaaine.

De maand november tel 30 daege. Op school leerde je een truucsie om dat te onthouwe! Op de knokkels aan de bovekant van je hande kó je uitrekene of een maand 30 of 31 daege duurde. Een knok sting voor 31 en een dallechie voor 30 daege. Wel effies oppasse bij febrewaorie. Een diep dallechie van 28 daege en om 't moeilijk te maoke zô nou en dan nog êëntjie extrao ok! De maand november wier ok wel slachtmaond genoemd. 'k Zou nie wete hoe 't bij de diere met 't gevoel voor tijd staot. De maand november was voor hunnie wel 'n rampmaond. Veraal vaarekes wiere geslacht om ete te hebbe in de wintertijd! Ok 't wild hà gêên rustige tijd. Herte, zwijne en gevogelte, zôôas petrijze en fezante, lagge 't lôôdje. November wier nie voor niks jachtmaond genoemd.

Fêêstdaege benne d'r in november ok hêêl wat. As de bekendste noeme we Aallerhaailige, d'n êêste november die al weer effe achter de rug is. Op 2 november komp 'r nog Aallerziele achteraan. Bij onze zuiderbure en in Frankrijk herdenke ze op 11 november 't end van d'n Eêste Wêreldôôrlog. Hêêl wat anders is 't fêêst van Sint-Maerte dà op de zellefde dag in dêêle van ons land wor gevierd. Volleges tredisie gaon de kaainder zingend de straet op met 'n lampionnechie om snoep op te haole. In Duitsland viel de Berlijnse Muur. Die stêene muur tusse Oôst- en West-Duitsland die dwars deur Berlijn liep en families schaaidde. Nae de val van de Berlijnse Muur wazze de mense uitzinnig van vreugde. Dà grôote nieuws hoorde ik op 9 november 1989 op de raodio. Voor mijn hêêl goed te onthouwe. Korsjonnao vierde op dien daotum heur verjaerdag en nóg belangrijker: in de maand november benne we lang geleeje in 't huwelijksbôôtjie gestapt. Zô zal iederêen wel herinneringe hebbe aan 'n bepaolde maand.

Besjaon